

Mødet den 7. Februar 1924.

(For lukkede Døre).

Fraværende: J. Chr. Møller og M. Simonsen.

1. (J. Nr. 566—1923). Indstilling fra Havneudvalget angaaende **Besættelse af Stillingen som Havnemester.**

Følgende alfabetiske Indstilling forelaa:

1. Kaptajn C. F. Andersen.
2. Kaptajn C. O. Larsen.
3. Fører af S/S Aros S. P. V. Nielsen.
4. Kaptajn S. Prip.
5. Lodsformand J. Sørensen.

Et Mindretal (Borgmesteren) tager Forbehold imod Fører S. P. V. Nielsen, og et andet Mindretal (P. Petersen og Niels Barnow) imod Lodsformand J. Sørensen.

A. S n e u m foreslog at vælge Lodsformand J. Sørensen. Han var en veltjent Mand ved Aarhus Havn og godt egnet til Stillingen.

P. P e t e r s e n skulde ikke sige noget ufordelagtigt om J. Sørensen som Lods, men det var næppe rigtigt at ansætte ham som Havnemester. Man burde tage en Mand med nogen Verdenserfaring, og Taleren vilde derfor foreslaa Kaptajn Prip. Hvis Sørensen skulde ansættes, kunde man lige saa godt have gjort det uden at have opslaaet Stillingen og gøre saa mange Mennesker Ulejlighed.

Niels B a r n o w kunde slutte sig til Konsul Petersens Forslag. Hvis Byraadet ansatte en Lods i denne Stilling, paatog det sig et stort Ansvar, og saa tog man ikke tilbørligt Hensyn til Ansøgenes Kvalifikationer. Sørensens Kvalifikationer var maa-ske gode nok som Lods, men han havde næppe Betingelser for at kunne udfylde Havnemesterstillingen tilfredsstillende, og det vilde være beklageligt, hvis Byraadet af uvedkommende Hensyn valgte ham fremfor den mest kvalificerede af Ansøgerne, nemlig Kaptajn Prip.

F o r m a n d e n indrømmede, at man ikke burde have paaført saa mange Mennesker Ulejlighed, hvis man vilde ansætte en af Havnens Funktionærer. Taleren havde ogsaa før Opslaget bedt Havneudvalget overveje, om der fandtes en Mand ved Havnen, som kunde ansættes, saa man kunde undgaa at opslaa Pladsen.

B e r n t J e n s e n mente ogsaa, at naar der fandtes en indenbys Mand til Embedet, burde man ikke have opslaaet det, men i saa Fald maatte det være Havneingeniørens Skyld, idet han i Udvalget havde erklæret, at ingen af Havnens Funktionærer var kvalificeret til Pladsen. Imidlertid viste det sig, at 5 af Havnens Folk søgte Pladsen, og de maatte alle siges at have de Kvalifikationer, der krævedes i Opslaget. Lods Sørensen havde de forlangte Eksaminer, og det praktiske Arbejde var han udmærket kendt med, hvorfor Taleren vilde anbefale at ansætte ham.

A. S n e u m syntes ikke, der var Grund til at bruge saa stærke Udtryk, som de Hrr Konsuler havde fremsat. Der krævedes næppe megen Verdenserfaring for at være Havnemester, og det Ansvar, som Byraadet paatog sig ved at ansætte Lods Sørensen, blev nok til at bære. Sørensen var ogsaa blandt dem, som Havneingeniøren havde indstillet

som egnede til Pladsen, saa der var absolut ingen Grund til for Hr. Barnow at tale om Sagen uvedkommende Hensyn. Skulde man til at drøfte saadanne Ting, kunde der maaske ogsaa findes visse Hensyn fra den anden Side.

Niels Barnow mente ikke, man kunde lægge Ansvar paa Havneingeniøren; han havde ikke benægtet, at der fandtes Folk ved Havnen med de Eksaminer, der krævedes i Stillingen, men eksamensmæssige Kvalifikationer var ikke altid nok, og det var i hvert Fald naturligt at vælge den Mand, som i alle Maader var den bedst kvalificerede, en Mand, der havde set sig om i Verden, og som kendte Forholdene ved de store Havne i Udlandet. Lods Sørensen havde tilmed i den senere Tid stillet sig i Spidsen for en Opposition mod Havneudvalget, da det rygtedes, at man ønskede en udenbys Mand, og det var et utiltalende Udslag af Funktionarisme, der ikke burde honoreres. Ved en Havn som Aarhus, der var i stadig Udvikling, burde ansættes en Mand med et noget videre Syn paa Tingene end en, som i en Aarrække havde trillet rundt i Aarhus Havn. Taleren syntes ikke, Hr. Sneum havde Grund til at fare op. I sidste Udvalgsmøde vedtog Udvalget enigt, at der ikke maatte oplyses noget om Sagen, men alligevel havde Hr. Sneum givet Oplysninger om Indstillingen; der var Folk til Stede, som kunde bekræfte, at det var rigtigt.

M. B r a m m e r syntes, at hvis det drejede sig om en mindre Havn, kunde man udmærket følge Hr. Sneum og ansætte en Lods som Havnemester, men naar man tog Aarhus Havns Fremtid i Betragtning, burde man anlægge et andet Synspunkt. Der forelaa store Planer til Udvidelser, og i en saadan Stilling burde man derfor ikke ansætte en Mand,

der havde tilbragt sin Tid i Aarhus og ikke set andre Forhold. Det var klogest at tage den mest kvalificerede Mand, som kunde tilføre Havnen ny Kraft og nye Impulser. Af den Grund vilde Taleren slutte sig til Forslaget om at ansætte Kaptajn Prip.

A. S n e u m vilde gøre Hr. Barnow opmærksom paa, at Havneudvalget blev enigt om ikke at lade tilflyde Pressen og Ansøgerne eller deres Paa-rørende nogen Meddelelse om Indstillingen, og det havde Taleren absolut overholdt. Derimod havde Taleren under Tavshedsløfte meddelt Udfaldet til 3 af sine Patifæller i Byraadet, og det kunde der ikke siges noget til, naar det var Byraadet, som skulde besætte Pladsen.

P. P e t e r s e n fandt Stillingen som Havnemester ret vigtig, og den vilde med Tiden blive endnu vigtigere, efterhaanden som Havnen og Trafiken voksede. Derfor burde man kræve af vedkommende, at han havde nogen Erfaring og havde set sig om paa de store Pladser over hele Kloden, og det kunde man ikke sige om Sørensen; i hans Stilling som Lods kunde han heller ikke vente at avancere til Havnemester. Taleren vilde meget anbefale at ansætte den bedst kvalificerede Ansøger, Kaptajn Prip.

V a l d. P e d e r s e n mente, at man var nødt til at opslaa Pladsen, naar Bladene havde meddelt, at den tidligere Havnemester havde taget sin Afsked. Det var ellers god Kotume andre Steder ogsaa, at man ansatte indenbys Folk, naar man havde nogle, som var kvalificerede. Stillingen som Havnemester var absolut ikke noget saa vanskeligt, for Arbejdet bestod egentlig i at anvise Skibene Plads ved Kajen, og det havde ikke noget med Ledelsen af Havnen eller dens Fremtid at gøre.

Formanden skulde ikke komme nærmere ind paa Sagen, da den var tilstrækkeligt drøftet i Udvalget. Det kunde ikke nægtes, at Lods Sørensen havde hjulpet Lodsdirektøren saa længe og saa godt som muligt imod Havneudvalget, men forhaabentlig vilde han i sin nye Stilling bedre forstaa, at det var Havnens Tarv, der skulde varetages, og Havneudvalgets Ønsker, der skulde gennemføres.

Ved skriftlig Afstemning valgtes Lodsformand J. Sørensen med 11 Stemmer, medens Kaptajn Prip fik 8 Stemmer.

2. (J. Nr. 27⁵⁷—1923). **Ansøgning fra Murermester H. Hansen om Statslaan til et Byggeforetagende ved Lundbyesgade.**

Anbefaledes.

3. (J. Nr. 67—1923). **Andragende fra N. Chr. Withen og C. Mogensen om Udbetaling af Resttilskud til Byggeforetagendet ved Tværgade Nr. 14.**

Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse foreslaar, at Udbetaling af Resttilskudet anbefales med de af Stadsarkitekten i vedlagte Skrivelse af 1. ds. tagne Forbehold.

Indstillingen vedtoges.

4. (J. Nr. 588—1923). **Indstilling fra Forretningsudvalget for Idrætsparken om Kommunens Garanti for et Laan paa 20000 Kr. til Anlæg af en Galopbane paa Skovmarken.**

Fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse forelaa følgende Indstilling:

»Udvalget anbefaler, at Byraadet tilsiger den ønskede Garanti paa Betingelse af, at Renten af Laanet ikke bliver over 6 % p. A., og at Jordarbejdet til Banens Anlæg udføres efter Planer, der godkendes af Udvalget, samt endelig, at Kommunens Garanti, saafremt Anlægsudgiften

skulde blive mindre end kalkuleret, da reduceres forholdsmæssigt.

Indstillingen vedtoges.

5. (J. Nr. 188—1923). Sagen angaaende **Indretningen af offentlige Konsultationslokaler for de visiterende Læger.**

Fra Budgetudvalget forelaa følgende Indstilling:

»Efter at have ladet udarbejde medfølgende Plan for Indretningen af Konsultationslokaler i Ejendommen Graven Nr. 21, tilbagesender Udvalget Sagen til Byraadet, idet man efter nærmere Overvejelse ikke kan anbefale, at man opgiver den nærværende Ordning, der frembyder visse Fordele, som vil gaa tabt, hvis alle Konsultationer skal foregaa paa et bestemt Sted.«

F o r m a n d e n oplyste, at de visiterende Læger havde vanskelig ved at faa Lokaler, specielt havde Dr. Gliemans Vært krævet, at disse Patienter ikke maatte modtages i Lægens Bopæl. Det var et noget mærkeligt Standpunkt, idet der ikke var særlig Grund til at bortvise de gratis Patienter fremfor andre med lignende Sygdomme. Imidlertid var der kommen en stærk Protest fra Amtslægen mod den paatænkte Isolering af disse Patienter, og Skoletandlægen havde ligeledes protesteret imod, at der indrettes Konsultationslokaler i Graven Nr. 21, hvor Tandklinikken fandtes. Man havde undersøgt Muligheden af at indrette Lokaler i den gamle Skole paa Vestergade, men i saa Fald skulde Børnene flyttes over paa Nordsiden af Bygningen, og det var næppe rigtigt. Det bedste var at indrette dem i Stueetagen i Graven Nr. 21, og det kunde gøres ret billigt, da samtidig Ekstrahonoraret til Lægerne for Konsultationsværelser bortfaldt. I saa Fald skulde Sagen dog først til Fattigvæsenet angaaende Beboerne i Ejendommen. Paa Grund af Forholdene henstillede

Udvalget at stille Sagen i Bero foreløbig, men hvis Byraadet ønskede den gennemført, maatte den henvises til Fattigudvalget.

P. P e t e r s e n havde jo ikke noget imod, at man blev fri for at indrette saadanne Lokaler; men hvis det var nødvendigt, blev det vist den bedste Maade at indrette dem i Graven Nr. 21. Lægen kunde vel ogsaa nok have Konsultationer paa en Tid, hvor Skoletandklinikken var lukket, ellers maatte han selv skaffe Lokaler.

F o r m a n d e n kunde tænke sig, at de Medlemmer, som kendte Dr. Gliemanns Vært, kunde henstille til ham foreløbig at frafalde dette Krav.

K. M o u s t e n mente ikke, der blev nogen Besparelse ved at indrette offentlige Lokaler, idet der skulde ansættes en Sygeplejerske, ligesom der blev Udgifter til Instrumenter og Rengøring. Men hvis denne Ordning gennemførtes, faldt hele det System, som man hidtil havde haft i Aarhus, og som gik ud paa, at disse Patienter kunde møde nogenlunde diskret hos Lægen. Skulde man have offentlige Lokaler, var det heller ikke nødvendigt at have 4 visiterende Læger, saa kunde man godt nøjes med 1.

M. B r a m m e r erkendte, at den nuværende Form for saa vidt var den ideelle, idet den var mest diskret, men det blev næppe muligt i Længden at opretholde den. Sagen havde udviklet sig paa lignende Maade i København, hvor man nu havde offentlige Lokaler. Der blev fra Husværternes Side klaget over, at disse Patienter lavede Uorden paa Trapperne og generede Beboerne i Huset. Bygningen paa Vestergade var et ganske godt Sted og ret ugenert, ogsaa fordi man der havde Poliklinikken; men man kunde jo ikke godt flytte Børnene til daarligere Lokaler; forøvrigt undrede det Taleren, at Borgmesteren ikke havde fundet en bedre Plads

til disse Skolebørn. At nøjes med een Læge var vist uheldigt, idet en Del Behandlinger tog temmelig lang Tid, og ambulant Behandling var absolut at foretrække for Hospitalsindlægning. Det nyttede næppe at henlægge Spørgsmaalet; det vilde sikkert vedblive at trænge sig frem.

Formanden forstod ikke, at disse Patienter skulde lave mere Uorden hos de visiterende Læger end hos andre Læger, som jo ogsaa havde den Slags Patienter. Forholdet med Husværterne kunde ikke sidestilles med Tandklinikken, for alle de Forældre, der kom der med deres Børn, var klar over, hvad det var for Patienter, men i Ejendommen, hvor Lægen boede, kunde ingen skelne dem fra de andre. Hvad Skolen i Vestergade angik, saa plejede Dr. Brammer at være paa den Side, som klagede over Talerens Flothed med Skoler; men Taleren skulde lægge sig Henstillingen paa Sinde. Forøvrigt var Forholdene i Skolen paa Vestergade ganske gode m. H. t. Plads, Lys og Luft.

Indstillingen vedtoges.

6. (J. Nr. 634—1923). **Andragende fra Tømrer S. Klintrup, der har modtaget Tilskud til Paabygning af en Etage paa Ejendommen Vesterbrogade Nr. 94, og som nu kan afhænde Ejendommen, om Fritagelse for Betaling af de stipulerede Renter.**

Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse kan ikke anbefale Andragendet.

Kunde ikke bevilges.

7. (J. Nr. 25²⁴—1923). **Ansøgning fra N. C. Bjerre-Petersen om Bevilling til Beværtning med Spiritusudskækning i Svendehjemmet, Guldbergsgade Nr. 85.**

Bevillingsnævnet kan ikke anbefale Andragendet.

Formanden meddelte, at Andrageren ønskede en Spiritusbevilling knyttet til Ejendommen, men Nævnet kunde ikke gaa med dertil.

Vald. Pedersen henstillede til Bevillingsnævnet at overveje Sagen en Gang endnu. Der var jo sket det, at Herberget paa Frederiksgade kun modtog Halvdelen af det tidligere Antal Logerende, saa der var stor Mangel paa Plads til rejsende Svende. Arbejdernes Fællesorganisation havde nu taget Spørgsmaalet op og vilde forsøge at rejse et ordentligt Hjem, men indtil dette kunde ske, var det vist formaalstjenligt at opretholde Hjemmet i Guldbergsgade.

Formanden svarede, at Ansøgeren jo kunde faa Afholdsborgerskab; men Meningen var, at han vilde have Lov til at skænke for alle, og Beværtningen havde ikke det bedste Ry paa sig.

Vald. Pedersen indrømmede dette; men naar han kun fik 75 Øre for Logi, knnde han ikke leve deraf alene. Kunde man ikke, naar Bevillingen udløb, forny den for kortere Tid, f. Eks. 1 Aar.

H. P. Salling betonedede, at der var stor Trang til et saadant Svendehjem, ogsaa paa Grund af de vanskelige Boligforhold. Taleren kunde derfor ogsaa tænke sig, at man gav Manden Bevilling for en kortere Tid.

A. Bitsch erkendte, at der var Trang for et Herberg for rejsende Svende og Hjemløse i Almindelighed; men det lød lidt mærkeligt, at et saadant Herberg ikke kunde drives, uden at der skulde knyttes en Beværterbevilling dertil. Taleren gik nødig med til en saadan, og det var vist tvivlsomt, at man opnaaede noget i den Retning ved at lade Sagen gaa tilbage til Bevillingsnævnet.

Leonhard Hansen anbefalede Bevillingsnævnet at tænke lidt nærmere over Sagen. Der

fandtes i Øjeblikket mange Mennesker, som ikke havde Tag over Hovedet, og man kunde kun henvise dem til Centralmissionen i Mindegade, hvor der var en opvarmet Stue, eller til Sømandshjemmet, hvor Logi kostede 2 Kr. pr. Nat. Der var altsaa haardt Brug for dette Hjem i Guldbergsgade, men Priserne var saa billige, at det ikke kunde svare sig uden en Bevilling. Værten var en hæderlig og en stabil Mand, Forretningen havde bestaaet siden 1866, og der var i den Tid ikke falden en eneste Bøde eller sket nogen Indblanding fra Politiet. Taleren kunde tillige oplyse, at det lille Hjem i Januar Maaned havde haft 239 Logidage, og disse Mennesker kunde man ikke uden videre lukke ude, naar man ikke havde noget Sted at vise dem hen. Taleren vilde varmt anbefale at give en Bevilling for en kortere Tid, f. Eks. 1 Aar.

F o r m a n d e n mente ikke, at der havde været Beværtning deroppe siden 1866. Forretningens tidligere Indehaver kom fra Studsgade, og naar han ikke kom galt af Sted, var det absolut ikke hans Skyld.

M a r i u s G e e r t s e n vilde helst have et Svendehjem uden Spiritusudskænkning. Naar Taleren ikke havde kunnet anbefale Andragendet, var det nærmest, fordi Overbetjent Thomsen havde udtalt, at Hjemmet i Guldbergsgade væsentlig søgtes af Betlere, og dem burde der ikke skænkes Spiritus for. Det var selvfølgelig beklageligt, at man ikke havde noget Sted at henvise disse Mennesker til, hvis Hjemmet nedlagdes, og Taleren kunde godt gaa med til at overveje Spørgsmaalet igen.

L e o n h a r d H a n s e n fastholdt, at de havde haft Næringsbevis siden 1866, og at de i den Tid ikke var idømt nogen Bøde. De rejsende Svende nød ikke Spiritus, for de havde ikke Raad til at

købe den. Det var muligt, at der fandtes Betlere mellem Svendene, men hvad skulde ogsaa disse Folk leve af, naar de ikke kunde faa Arbejde, og man tog Arbejdsløshedsunderstøttelsen fra dem.

H. P. Salling antog, at der blandt Svendene deroppe fandtes en Del Landevejens Riddere, som ikke kunde undvære deres Spiritus, men et Sted skulde de jo holde til, og Taleren vilde derfor foreslaa foreløbig at give Manden en Bevilling for at kunne opretholde Hjemmet. Det var ogsaa rart for Politiet at have et Sted, hvor det kunde finde en Mand, som var eftersøgt.

F o r m a n d e n: Politiet siger ogsaa, at det er nødvendigt at holde aabent til Kl. 12 for at kunne anholde saadanne!

V a l d. P e d e r s e n ønskede ikke Herberg med Spiritusudskænkning, men naar der ikke var anden Udvej, burde man maaske foreløbig gaa med dertil. Fordi en Svend kom i Nød og maatte bede om en Skærv, var der ingen Grund til at kalde ham en Betler.

B e r n t J e n s e n var klar over, at man manglede Logi baade til rejsende Svende og andre Hjemløse, men det var tvivlsomt, om det var den Slags Hjem, man skulde søge at opretholde; der kunde nok skaffes Logi paa en mere betryggende Maade end ved at give en Spiritusbevilling. Taleren vilde anbefale Nævnets Indstilling.

M a r i u s G e e r t s e n havde med Udtrykket Betlere tænkt paa dem, der systematisk afbankede Gaderne, men ikke paa Svende, som fik en Skærv hos deres Kolleger.

M. C. F a l k saa ikke nogen særlig Fare ved at have Spiritusbevilling i Forbindelse med et Svendehjem, for Svendene havde ikke Raad til at købe Spiritus. Der var langt større Fare ved de

nuværende Herbergsforhold, for det var saaledes, at mange maatte overnatte ude eller i Banevogne i Mølleengen. Det var derfor fornuftigt at give en midlertidig Bevilling, indtil man saa, om Fællesorganisationen kunde skaffe mere ordentlige Forhold.

F o r m a n d e n vilde tage Sagen tilbage, naar der udtaltes Ønske derom; men de Medlemmer, som ikke sympatiserede med Indstillingen, burde saa til næste Møde tænke over, hvorledes Sagen skal ordnes, for Bevillingsnævnet fandt næppe nogen anden Form.

Sagen gik tilbage til Bevillingsnævnet.

- 8 (J. Nr. 16¹—1923). **Andragende fra fhv. Kobmand J. Nedergaard Rasmussen om Fritagelse for 2 Kvartaler Brændevinsafgift.**

Skatteinspektøren anbefaler at eftergive Afgiften for det ene Kvartal, 20 Kr.

Tiltraadt af Budgetudvalget.

Indstillingen vedtoges.

9. (J. Nr. 29¹⁰—1923). **Fastsættelse af Pension for afskediget Belysningsarbejder K. P. Christensen.**

Pensionen fastsattes til 1436,16 Kr. aarlig fra 1. Februar 1924.

10. (J. Nr. 607—1923). **Andragende fra Arbejdsmand Anton Christensen om Frigørelse af en baandlagt Invalideerstatning.**

F o r m a n d e n meddelte, at Andrageren havde bedt om at faa Sagen behandlet igen, idet der nu forelaa en Skrivelse fra Arbejderforsikringsraadet. Taleren havde derfor imødekommet Ønsket og sendt Sagen til Udvalget igen.

V a l d. P e d e r s e n vilde ikke absolut modsætte sig Andragendet; men der var maaske den Udvej, at han ikke behøvede at betale Varelageret kontant, men f. Eks. nøjedes med at betale 5000 Kr.

A. S n e u m meddelte, at Udvalget ikke havde haft Lejlighed til at drøfte Sagen siden sidste Møde, hvorfor Udvalget vel burde fastholde sin Indstilling.

L e o n h a r d H a n s e n syntes, at det var Synd vedblivende at forhindre denne Familie i at skabe sig en Levevej. Man burde have anbefalet det første Andragende, hvor det drejede sig om en Forretning paa et godt Strøg. Maaske kunde Udvalget henstille til Forretningens Indehaver at nøjes med en Udbetaling paa 5000 Kr.

A. S n e u m kunde godt gaa med til at forhandle derom.

Sagen gik tilbage til Udvalget.

11. F o r m a n d e n oplæste en Skrivelse fra Hjælpekassen i Anledning af de ændrede Bestemmelser for Udbetaling af Arbejdsløshedsunderstøttelse. Taleren foreslog at henvise Sagen til Udvalget til Forhandling med Hjælpekassen.

Vedtoges.
